

קובץ

האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת בשלח תש"פ

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:31	17:55	17:03	י-ם
18:27	17:52	17:00	ת"א
18:28	17:52	17:00	חיפה
18:31	17:55	17:03	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:43

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג

במשרדי אור החיים - 02-5000455 (הזמנה טלפונית)

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000 (שלוחה 9)
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 058-3213565 (ניתן להשאיר הודעה)

02-5000455 052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת בשלח תש"פ

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש שמות

1 מהי מסירות נפש

פניני אור החיים הקדוש:

7 'נִי' שֶׁבְּ"נִיְהִי"

פרשה למעשה:

11 פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון

שלום בביתך:

17 חיבור בין הבעל לאישה

מהי מסירות נפש

וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּפְּשָׁה רבי אליהו לופיאן זצ"ל מביא רעיון עמוק בשם הסבא מקלם זצ"ל: (שמות יד, כב).

חז"ל אומרים, שבני ישראל היו יראים להיכנס למים, עד שקפץ נחשון בן עמינדב וירד תחילה, ואחריו באו כל ישראל. חז"ל מוסיפים ואומרים, שכשנחשון נכנס למים, הם לא נבקעו מיד. הוא פסע בתוך המים עד שהגיעו לגרוננו, ורק לאחר שקרא: "הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהִים כִּי בָאוּ מַיִם עַד נַפְשִׁי" (תהלים סט, ב) נבקע הים.

כל הפעולות שעשה אברהם אבינו היו בריצה ובמהירות: "וַיֵּרָא וַיִּרְץ לְקִרְאֲתָם מִפְּתַח הָאֹהֶל" (בראשית יח, ב), "וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֹהֶלָה אֶל שְׂרָה" (שם ו). כך הוא גם מורה לשרה: "וַיֹּאמֶר מִהֲרִי שְׁלֵשׁ סָאִים קֶמַח סִלְתָּ לִּישֵׁי וְעֲשִׂי עֲגוֹת" (שם), ובהמשך - "וְאֵל הַבָּקָר רֵץ אַבְרָהָם", "וַיִּקַּח בָּן בָּקָר רֶדֶךְ וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל הַנֶּעֶר וַיִּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ" (שם ז).

"ללכת במתינות, להרהר ולחשוב על מהות המעשה, ולמרות זאת להמשיך וללכת, מבלי להעלות על הדעת כל פקפוק בציווי האלוהי - זוהי מסידת הנפש במדרגה הגבוהה ביותר!"

כה גדולה היתה מסירות נפשו של נחשון!

גם כאשר הקב"ה מצווה אותו לעקוד את יצחק בנו - הזדרז אברהם והשכים בבוקר לקיים את המצווה, כמו

ישׁוב הדעת!

כשהקב"ה ציוה את אברהם לעקוד את בנו - אברהם משכים בבוקר וחובש בעצמו את חמורו. הוא מזדרז ומתאמץ לקיים את המצווה. אבל כשהוא מתחיל ללכת אל המקום אשר אמר לו האלוקים - כאן אדרבה, המתינות מגבירה ומעצימה את מסירות הנפש פי כמה וכמה!

קל יותר לרוץ ולגמור מאשר ללכת במתינות, ולהתבונן שוב ושוב בציווי האלוקי ובקיומו. המתינות "מזמינה" את יצר הרע, שמנסה להתווכח, מנסה להסביר שלא לכך התכוון האלוקים, שמנסה להעלות תהיות על צדקת הדרך: 'הרי רק אתמול אלוקים אמר לך: בְּיַצְחָק יִקְרָא לְךָ זֶרַע (שם כא, יב), הרי במעשה זה הנך סותר את כל משנת חייד לפיה אין להאמין לעבודה הזרה המצווה על אבות להקריב את בניהם, ולהאמין בא-ל אחד רחום וחנון...'.

ללכת במתינות, להרהר ולחשוב על מהות המעשה, ולמרות זאת להמשיך

שנאמר: "וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר" (שם כב, ג), ובעצמו - מבלי לבקש זאת מאחד מעבדיו - "וַיַּחְבֹּשׁ אֶת חַמּוֹרוֹ (שם)", כפי שהביא רש"י: "שהאהבה מקלקלת השורה".

מכל מקום, לא כתוב שאברהם "ריץ", או לכל הפחות "מיהר", להגיע אל מקום העקדה. כאן התורה אומרת: "וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים" (שם), "וילך" - דווקא!

גם כשהוא פונה אל נעריו, הוא אומר להם: "נִשְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וְאַנִּי וְהַנֶּעֶר גִּלְכָּה עַד פֹּה" (שם ה), וכן בהמשך: "וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו" (שם ו):

נשאלת השאלה, מדוע כאן התורה לא אומרת: "ויקום" "וירוצ", או "וימהר אברהם", "אל המקום אשר אמר לו האלוקים"?

הוא מבאר: כאשר נדרשת מאדם לעשות פעולה של קידוש השם, פעולה הדורשת מסירות נפש - לעיתים נדרשת לכך מהירות, ולעיתים אדרבה, המהירות פוגמת, ונדרש ממנו לעשות את הפעילות במתינות וביתר

כך פנו את מיטתי, שמובטח לכם שכל זמן שאני בבית - אין הבית נופל. פינו את הכלים, ואחר כך פינו את מיטתו, ונפל הבית.

אמרו לו תלמידיו: רבי! וכי מאחר שצדיק גמור אתה, למה עלתה לך כך?

אמר להם: בניי, אני גרמתי לעצמי. שפעם אחת הייתי מהלך בדרך לבית חמי, והיה עמי משאוי שלושה חמורים, אחד של מאכל, ואחד של משתה, ואחד של מיני מגדים. בא עני אחד ועמד לי בדרך, ואמר לי: רבי פרנסני. אמרתי לו: המתן עד שאפרוק מן החמור. לא הספקתי לפרוק מן החמור עד שיצאה נשמתו.

הלכתי ונפלתי על פניו, ואמרתי: עיני שלא חסו על עיניך - יסתמאו, ידי שלא חסו על ידיך - יגדמו, רגליי שלא חסו על רגלייך - יקטעו. ולא נתקררה דעתי עד שאמרתי: כל גופי יהא מלא שחין.

אמרו לו: אוי לנו שראינוך בכך!

אמר להם: אוי לי אם לא ראיתוני

וללכת, מבלי להעלות על הדעת כל פקפוק בציווי האלוכי - זוהי מסירת הנפש במדרגה הגבוהה ביותר!

התורה מלמדת אותנו - מתוך התבוננות בהליכותיו של אברהם אבינו - כי יש מצוות ששומה על אדם לרוץ ולקיימן, ויש מצוות שאדרבה, נדרשת בהם מתנינות יתר ושיקול הדעת. המתנינות היחסית שהייתה לאברהם העצימה את המצווה, ועד היום - דורות על גבי דורות - אנו נהנים מפרותיה של העקדה.

בגמרא (תענית כא ע"א) מובא המעשה הנודע בנחום איש גמזו:

"אמרו עליו, על נחום איש גמזו, שהיה סומא משתי עיניו, גידם משתי ידיו, קטוע משתי רגליו, וכל גופו מלא שחין, והיה מוטל בבית רעוע, ורגלי מיטתו מונחות בספלים של מים כדי שלא יעלו עליו נמלים.

פעם אחת ביקשו תלמידיו לפנות מיטתו, ואחר כך לפנות את הכלים. אמר להם: בניי, פנו את הכלים, ואחר

בכך".

להיווצר, ומקדים להם תרופה!

מסירות נפש דורשת מאדם להיות מחושבן!

הקב"ה דקדק עם נחום איש גמזו - 'וּסְבִיבּוֹ נְשִׁעְרָה מְאֹד' (תהלים נ, ג) מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביבו כחוט השערה (יבמות קכא ע"ב) - והוא נענש על החיסרון הזה, גם אם הוא מקרה שקורה פעם באלף שנה.

שואל הסבא מקלם זצ"ל: וכי מה היה עליו לעשות? האוכל הרי היה מונח בתוך אחד המשאות! ללא ספק נחום איש גמזו מיהר - במקסימום האפשרי - לפרק את המשא, וזרז את עצמו - עד כמה שניתן - להמציא את האוכל לעני. הוא לא הלך לנוח לכמה רגעים... איזו תביעה יש, אפוא, עליו? מדוע גזר על עצמו עונש כה חמור?

התשובה: נחום איש גמזו הרגיש שהייתה חסרה לו מסירות נפש לקיום המצווה!

ספר המגיד הירושלמי הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל:

אלפי חסידים היו באים בימים הנוראים להתפלל בבית מדרשו של האדמו"ר הקדוש רבי יהושע מבעלזא זצ"ל.

מנהגו היה לעבור כל יום כפור בין קהל המתפללים, ולהתבונן עמוק לתוך עיניהם. שנים רבות היה הדבר בגדר תעלומה שאף אחד לא הבין את פשרה.

שנה אחת התגלה הסוד: כשהאדמו"ר

מי שיש לו מסירות נפש - מחזיק סכין ביד, וחותר את החבלים של המשא ולא מתיר אותם, גם אם הוא משתדל להתיר אותם במהירות המרבית...

מי שיש לו מסירות נפש - מחזיק פרוסה של לחם בכיס, כדי שאם יזדמן לפניו עני רעב - יוכל לתת לו אותה מייד, מבלי שיזדקק לפרק משאות.

מי שיש לו מסירות נפש - חושב מראש על כל מיני מצבים שעלולים

המעיל ומיהר, בשלג הכבד, לבית גיסו, עמוד ההוראה רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, להרצות לפניו את החידוש הנפלא שהתחדש...

השעה הייתה מאוחרת. הגרש"ז כמעט ועלה כבר על יצועו. ולפתע... דפיקות בדלת. הגרש"ז מיהר לפתוח את הדלת. רבי שלום - קורן מאושר - עומד בפתח, וכבר מתחיל להרצות את החידוש...

הגרש"ז - שלא רצה להעיר את בני הבית - התלבש אף הוא במעילו, ויצא ביחד עם רבי שלום אל הרחוב, שם החלו להתפלפל בלימוד...

שעה ארוכה עמדו השניים בקור, ברוח, בשלג - "בְּבֵית אֱלֹקִים נְהַלֵּךְ פְּרָגֶשׁ" (תהלים נה, ט) ראשי תבות: ברד, רוח, גשם, שלג - והדברים היו מאירים ומשמחים כנתינתם מסיני...

בסיומם, החלו שניהם לרקוד, על השלג שכבר הספיק להערים: "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחיי

הביט על אחד המתפללים הוא הבחין - מתוך מבט בעיניו - כי האיש חטף "בולמוס" וחיי בסכנה. מייד ציווה עליו האדמו"ר למהר ולשבור את הצום, וכך נצלו חיי!

או אז הובן מנהגו של האדמו"ר.

הוא אשר אמרנו: מי שיש לו מסירות נפש, חושב מראש על כל מיני מצבים שעלולים להיווצר, ומקדים להם תרופה!

על רבי שלום שבדרון זצ"ל מסופר:

לילה אחד בשעה מאוחרת, ירד שלג כבד בירושלים, ורבי שלום יושב ועמל בתורה. לפתע, במהלך הלימוד, עלה בדעתו תרוץ על קושיה עצומה בסוגיה. עונג וגם שימחה עילאיים התפשטו בגופו. "פְּקִינְדֵי ה' יִשְׁרִים מְשִׁמְחֵי יָב" (תהלים יט, ט) והוא החל לרקוד משמחה.

אלא, שהוא לא עצר כח לשמור את השמחה רק לעצמו. הוא לבש את

להם במהלך התפילה.

נדרשת מאיתנו מסירות נפש לתפילה! להתכונן אליה, כדי שבמהלכה יהיה הריכוז בה מקסימאלי, ומחשבות - ממחשבות שונות - לא תתעוררנה בה. גם לאחריה, יש להתבונן ולבחון אם התחדש בה דבר מה, כדי שלא תהיה תפילתנו כמצוות אנשים מלומדה.

פעם אחת חש הסבא קדישא הבבא סאלי זצ"ל שהוא "הקפיד" ובא - במידה מסויימת - לכלל כעס. "כל הכועס כל מיני גיהנום שולטים בו" (נדרים כב ע"א), והוא החליט לרדת לטבול במעיין כדי לטהר את עצמו. אולם, בור המים היה מלא בנחשים... משמשו, שהלך עמו, נבהל: "רבי! סכנת נפשות!"

- "אל תפחד! הם לא יעשו כלום!" - הוא ירד לטבול, והשמש ראה כיצד כל הנחשים זזים לפינה אחת, ו"מפנים

עולם נטע בתוכנו", ממש כמו ב"שמחת תורה". מסירות נפש לתורה!

חז"ל (ברכות לב ע"ב) אומרים, שחסידים הראשונים היו מתפללים שעה אחת, וכן היו שוהים שעה אחת קודם התפילה, ושעה אחת לאחריה.

שואל גאון המוסר הסבא מקלם זצ"ל: בשלמא שעה אחת קדם התפילה - מובן, על ידי הכנה מוקדמת אדם מיטיב לכוון בתפילה. אבל מה פשר אותה שעה שהם שהו לאחר התפילה? מה הם עשו בה?

הוא מבאר: בוודאי במהלך תפילתם, היו זוכים החסידים הראשונים להשיג באורים חדשים, השגות חדשות בתפילה.

במהלך התפילה עצמה הם היו מרוכזים בתפילה, ולא יכלו לעיין ולפלפל בחידושים אלו. את זה הם היו עושים בשעה שאחרי התפילה, מעיינים באותם חידושים שהתחדשו

מקום" לבבא סאלי..."

השמש נבעת: "רבי! פיקוח נפש!".

לאחר שסיים לטבול, פנה לשמש ואמר: "הרי אתה הסתכלת עלי בשעה שכעסתי... גם כך 'נדבק', אפוא, משהו מן הכעס... גם אתה צריך לרדת ולטבול"...

- "אל תדאג! כל עוד רגלי במים, הנחשים לא יעשו לך דבר", והלה ירד וטבל.

מסירות נפש לטהרת המידות!

פניני אור החיים הקדוש

וַיִּשָׁב וַיְהִי

וַיְהִי בְשִׁלְחַ פְּרָעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹקִים פֶּן יִנָּחַם הָעָם בְּרִאתָם מִלְחָמָה וַיָּשָׁבוּ מִצְרַיִם (שמות י"ז).

כותב אור החיים הקדוש:

"צריך לדעת למה אמר לשון צער במקום גילה ורנן. עוד למה כינה הענין

בפרעה ולא באדון המעשים כי הוא המוציא אותנו מארץ מצרים. אכן הכתוב יגיד הסיבה שגרמה כל הצער שנצטערו ישראל ברדיפת פרעה, כפה אותו עד שנתרצה ושלחם ואמר להם קומו צאו מזה חשב מחשבות לרדוף אחריהם כאשר אבאר בעזרת השם, ובזה גרם צער לישראל".

חז"ל במסכת מגילה (דף י"ב) עמדו על

הקדושה נוקטת בלשון צער ואבל.
ה"אור החיים" הקדוש עמד על שאלה
זו באריכות, וביאור דבריו כך הוא:

הקב"ה הנהיג את יציאת ישראל
ממצרים באופן שבו כלפי חוץ היה
נראה, כביכול, שהכוח לשלחם מסור
לפרעה, ובידו ההחלטה האם
לשחררם או לא.

הקב"ה לא תפס את פרעה באפו וכפה
עליו להניח לבני ישראל, אלא המתין
עד שפרעה אמר מרצונו: "קומו צאו
מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו
עיבדו את ה' כדברכם".

היות ועל פניו נראה כי יציאת ישראל
היתה תלויה בהסכמתו של מלך
מצרים, סבר פרעה כי ביכולתו להחזיר
את ישראל למצרים. ולכן יצא עם עמו
למדבר ורדף אחריהם כדי לשעבדם
בשנית.

לו היה פרעה מבין כי בני ישראל
יוצאים ממצרים בעל כורחו, הוא לא
היה מעלה בדעתו לרדוף אחריהם,
לאחר שנוכח לראות כי הם לא נתונים
עוד תחת מרותו.

המילה "וַיְהִי" אשר היא מלשון 'וי'
וצער - כפי שנאמר: "וַיְהִי בַיָּמֵי
אַחְשָׁוְרוֹשׁ" (אסתר א, א) וכן "וַיְהִי בַיָּמֵי
שֹׁפֵט הַשִּׁפְטִים" (רות א, א).

לכאורה קשה, מה שייך כאן לשון
צער, הלא יציאת מצרים הִסְפָּה שמחה
גדולה לישראל, שזכו לצאת
מהשיעבוד לאחר שעבדו בפרך במשך
מאתים ועשר שנה - ואם כן על פניו
ראוי היה לומר: "והיה בשלח פרעה"
- כיון שתִּיבַת 'והיה' היא לשון שמחה.

במשך מאתים ועשר שנה המתין עם
ישראל בכיליון עיניים ליום הנכסף,
שבו יוכל להחליץ מעל השיעבוד
הקשה, מ"עֲבָדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבְלִבָּנִים
וּבְכָל עֲבָדָה בְּשִׁדְדָה" (שמות א, יג) - תחת
שלטון פרעה.

והנה מגיעה העת המיוחלת, עם
ישראל יכול לצאת ממצרים, פרעה
קורא למשה ולאהרון באישון לילה
ומצווה עליהם: "קומו צאו מתוך עַמִּי
גַם אַתֶּם גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָכוּ עִבְדוּ אֶת
ה' כְּדַבְּרֵיכֶם" (שם יב, לא). למרות
השמחה הגדולה אנו מוצאים כי התורה

והחליש את אמונתם הצרופה.

בגלל הערב רב, סבל עם ישראל לאורך כל הדרך. אנשי הערב רב הם שאמרו: "נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשְׁוֶבָה מִצְרַיִם" (במדבר יד, ד), "זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֲנָם" (במדבר יא, ד-ה), והם שהסיתו את עם ישראל לחטוא בחטא העגל.

על כן נקטה התורה "ויהי בשלח פרעה את העם" בלשון צער ואבל, משמעות החוזרת על אנשי הערב רב שיצאו באותה עת ממצרים והיו עתידים להחטיא את ישראל.

ממשיך ה"אור החיים" הקדוש ומעלה תירוץ נוסף על פי דברי חז"ל (סנהדרין צו ע"א), שמרודך בלאדן מלך בבל, ביקש לשלוח מכתב לחזקיהו המלך, ולשאל בשלומו.

באותה עת נבוכדנאצר הרשע, אשר שימש כסופרו של מלך בבל, לא נוכח בארמון המלוכה. על כן כתבו משרתי המלך את המכתב על פי דעתם.

כעבור זמן מה הגיע נבוכדנאצר ונודע

אבל הקב"ה בכוונה תחילה נתן בלב פרעה את המחשבה כי הוא המחליט, והוא השליט. זאת כדי להראות לעם ישראל ולעולם כולו, ניסים ונפלאות בים סוף.

זהו שנאמר: "ויהי בשלח פרעה את העם", כיון שפרעה סבר בגאותו כי הוא המשלח את ישראל על פי רצונו. כיון שכך, נקטה התורה בלשון צער, כיון שעל ידי מחשבת פרעה, נגרם צער לישראל, בעת שפרעה ועמו רדפו אחריהם במדבר.

ה"אור החיים" הקדוש מביא תירוץ נוסף, ויסוד הדברים מבואר בזהר הקדוש (ח"ב דף מה ע"ב), שבכל מקום שנאמר "העם", כוונת התורה אינה לעם ישראל, אלא לערב רב שהסתפח אליהם ביציאת מצרים.

על פי זאת מבאר האור החיים הקדוש, כי תיבת "ויהי" מרמזת על הצער הגדול שנבע מכך, שפרעה שלח יחד עם בני ישראל גם את "העם", הלוא הוא הערב רב, שדבק בבני ישראל

חז"ל, כי בשכר שלוש הפסיעות שפסע נבוכדנאצר לכבוד ה' יתברך, זכה למלכות וגדולה, ועקב כך השתעבדו ישראל תחתיו. ואילו היה נבוכדנצר פוסע פסיעה רביעית לכבוד ה', לא היתה, חלילה, תקומה לעם ישראל לעולם.

בעת שפרעה שלח את ישראל, הוא אמר בליבו: 'הרי עם ישראל עבדו בארצי במשך מאתים ועשר שנה, אלווה אותם ביציאתם'...

וכדי לבטל מחשבתו, ועל מנת שלא יזכה לשכר פסיעות, סובב הקב"ה את ישראל בדרך ארוכה, כדי שפרעה ימנע מללוות אותם. על כן אמרה התורה "ויהי" בלשון צער, כי עקב מחשבת פרעה נאלצו ישראל ללכת בדרך ארוכה.

לו כי נוסח המכתב הוא: "שלום למלך חזקיהו, שלום לעיר ירושלים, ושלום לאלוקיו הגדול".

כאשר שמע נבוכדנאצר את הדברים, הוא טען כי אין ראוי להזכיר את העבד לפני האדון, ויש לכתוב תחילה: "שלום לאלוקי ישראל", לאחר מכן "שלום לעיר ירושלים", ולבסוף "שלום למלך חזקיהו".

אמרו אנשי המלך לנבוכדנאצר: "קְרִינָא דְאִגְרָתָא אִיהוּ לְיְהוּי פְּרֻנְקָא", כלומר בעל הרעיון הוא יהיה השליח לבצעו.

צעד נבוכדנאצר שלוש פסיעות כדי לעכב את השליח שנשלח עם המכתב. כאשר נבוכדנאצר עמד לפסוע את הפסיעה הרביעית, בא המלאך גבריאל והעמידו על מקומו. ואומרים

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון

שהספיק לו לכל השנה, לא טרח בן המלך לבוא ולראות פני אביו, עד שהסתיימה השנה ואזל הכסף שברשותו. המלך, שאהב את בנו, וחפץ לראותו לעיתים קרובות, החל לתת לו בכל יום סכום הגון, שיספיק לו לכל הוצאותיו ברווח גדול, אך רק לאותו יום. לא הייתה לאותו בן בררה, והוא החל לבא אל אביו בכל יום ויום.

הנמשל: "אף ישראל, מי שיש לו ארבעה וחמישה בנים היה דואג ואומר: שמא לא ירד מן למחר, ונמצאו כולן מתים ברעב. נמצאו כולן מכוונים את ליבם לאביהן שבשמים".

בני ישראל מהלכים בלב המדבר, הכל מסביב שומם. אין להם אפשרות לגדל חיטה או גפן, אין חנויות לקנות בהן חלב וגבינה או בשר ודגים. שממה מוחלטת. מניין יבוא עזרם? איך יתנו מזון לילדיהם? הוכרחו כולם לכוון את ליבם לשמיים.

הגמרא מביאה סיבות נוספות,

הַנְּנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וַלְקַטְוֵוּ דְּבַר יוֹם בְּיֹמָו (שמות טז, ד).

בגמרא (יומא עו ע"א) מובא: "שאלו תלמידי רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה לא ירד להם, לישראל, מן פעם אחת בשנה?".

כל יום מחדש היו ישראל צריכים לשאת את עיניהם אל בורא העולם, שישלח להם מזון עבורם ועבור ילדיהם הרכים. מדוע לא הוריד להם הקב"ה מן פעם אחת בשנה, בכמות גדולה, כדי שיוכלו לסמוך על "מחסני המזון" שברשותם, ולא לדאוג כלל?

"אמר להם רבי שמעון בר יוחאי: אמשול לכם משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שיש לו בן אחד, פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה, ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה. עמד ופסק מזונותיו בכל יום, והיה מקביל פני אביו כל יום".

כאשר נתן לבן המלך סכום כסף גדול

הבורא ישתבח שמו נותן את אוכלם של הברואים, כל אחד ואחד בעיתו ובזמנו, ובאופן הטוב ביותר עבורו. אולם תחילה צריך האדם לפנות אל הבורא ולבקש ממנו, ולהיות בגדר "עיני כל אליך ישברו". דבר זה הנו לטובתו של האדם, מפני חביבותו אצל הבורא.

תכלית חיינו היא להיות דבוקים בו יתברך. חלק מדבקות זו מושגת על ידי שמתפללים אליו, מבקשים ממנו את כל צרכינו, ומודים לו על כל החסדים הגדולים והרבים שעושה עימנו.

אנחנו מודים לקב"ה "על נְסִיךְ שְׁבָכְל יום עֲמָנוּ, וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׁבָכְל יְעַת" (ברכת "מודים" מתוך התפילה). איננו יכולים לחיות אפילו רגע אחד ללא חסדיו של הבורא יתברך, ואנו תלויים בו כל העת. אף זה חסד שעושה איתנו הקב"ה, כדי שנהיה קשורים אליו תדיר.

בפסוק בישעיהו (סה, כה) נאמר: "נְחַשׁ עֶפֶר לְחֶמוֹ". אומרת על כך הגמרא

שבעטין ירד המן בכל יום ויום מחדש: "דבר אחר, שהיו אוכלין אותו כשהוא חם". הקב"ה, באהבתו הגדולה אלינו, לא רק מספק לנו את הצרכים החיוניים לנו, אלא "משביע לכל חי רצון". ונכלל בזה, שהיה מזונם חם וערב לחך.

"דבר אחר, משום משאוי הדרך". בני ישראל היו בעיצומו של מסע ארוך, "וַיִּסְעוּ וַיַּחֲנוּ..." (במדבר כב, א). אילו היה המן יורד פעם בשנה, בכמות גדולה, היה עליהם לסחוב משא כבד. על כן נתן להם הקב"ה את המן בכל יום מחדש, ולא היו צריכים להתייגע בנשיאת מזון.

שלוש פעמים בכל יום, ב"אשרי", אנחנו אומרים את הפסוק מתהלים (קמה, טו), "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֹכְלָם בְּעֵתוֹ".

מאחר שהפסוק מדבר על "עיני כל" המופנות אל הקב"ה בבקשת פרנסה, נכון היה לכאורה, לכתוב בלשון רבים - בעיתם. מדוע אפוא נאמר כאן "בעיתו"?

אלא יתור אחר עפר לאוכלו, מפני שכך עונשו.

מידה כנגד מידה יש בעונשו של הנחש - הוא הסית והדיח את חווה ואת אדם הראשון, והרחיקם מהקב"ה, ועונשו היה שהסיטו הקב"ה מעליו. הנחש נברא בבריאת העולם, וזקוק הוא למזון ככל בעל חיים, אך נענש שיאכל עפר - שהוא מצוי בכל מקום ובכל שעה - ולא יבוא לפני הבורא לבקש ולהתחנן על פרנסתו.

הקב"ה אומר, כביכול, לנחש: אינני רוצה ואינני מעוניין לשמוע אותך יותר... וזו הקללה הגדולה ביותר שישנה בעולם!

ביקר אצלי אדם מאוד "חשוב ונחשב" בעיני מי שמחשיב את העולם הזה... הוא סיפר לי, שחבר שלו מכהן בתפקיד בכיר ביותר באוניברסיטה מסוימת, ולאחרונה החליט לפתוח איזשהו חוג חדש. פתיחת החוג מותנית בהשגת הון לא קטן של כשנים עשר מיליון דולר, שיהיה עליו

במסכת יומא (ע"ה ע"א): "אמר רבי יוסי: בוא וראה שלא כמידת הקב"ה מידת בשר ודם. מידת בשר ודם, מקניט את חברו יורד עימו לחייו, אבל הקב"ה אינו כן, קילל את הנחש, עולה לגג מזונותיו עימו, יורד למטה מזונותיו עימו".

בכל מקום שאליו מגיע הנחש, מוצא הוא את מזונו לפניו, ואינו צריך לטרוח ולחפש או לצוד לו צייד. אם כן, איזו מין קללה זו?

המהרש"א מבאר, שהקב"ה מנע מהנחש הקדמוני את הדבר הנפלא ביותר - את הזכות להיות קרוב אל הקב"ה. הוא לא חש צורך להיתפלל ולבקש על מזונו, ועל כן אינו מרגיש חיבור אל בורא העולם.

עוד מובא בגמרא שם: "רבי אמי ורבי אסי, חד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם, טועם בהם טעם עפר, וחד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם, אין דעתו מיושבת עליו עד שיאכל עפר".

הרי זה דבר פלא, גם אם יאכל הנחש כל מעדנים שבעולם, לא יהנה מהם,

לפגוש אותי, היה ביום שישי.

באותו יום שישי הייתי צריך להיות בעיר אחרת, מחמת צורך חשוב, ונאלצתי לשנות תוכניות לצורך אותה פגישה, ולהתנהל בחיפזון גדול.

לבסוף הגעתי לעירו של היהודי העשיר, אל הבניין המפואר ורב-הקומות שבו שכנו המשרדים שלו. נכנסתי למעלית, אבל התברר שזו לא המעלית הנכונה, ומצאתי את עצמי בקומת מחסנים, כשסביבי רק אספלט. יצאתי, ונכנסתי למעלית אחרת, וכמעט שהלכתי לאיבוד במבוכים העצומים של הבניין. איכשהו, מצאתי את המקום, ישתבח שמו, ונכנסתי למשרדו של אותו מיליארדר.

סיפרתי לו על הישיבה, הזכרתי את הזכות הגדולה שתהיה לו אם יסייע ללומדי תורה. הוא הקשיב ואמר לי: "דברים יפים..."

לאחר מכן הרהר מעט, ואמר: "אוקיי, אתן לך חמש מאות".

אמרתי בליבי: "חמש מאות אלף

להשיג. שאל האיש את חברו: "איך אתה לוקח דבר כזה על עצמך? אתה כבר לא צעיר, כמעט בן שמונים, ואיך תתרוצץ בחו"ל, אצל מיליונרים, להשיג הון תועפות כזה?"

צחק אותו אדם, מראשי האוניברסיטה, ואמר: "אתה רואה כאן בעיה? תוך ימים בודדים אני משיג את זה". יצא לסיבוב בחו"ל, ותוך שלושה ימים חזר עם חמישה עשר מיליון דולר.

נתקיים בו - "קח כמה שאתה רוצה..." מצד שני, הולך ראש כולל או ראש ישיבה, ודופק על דלתות - ומה קורה? בואו תשמעו מה קרה לי עצמי:

לפני מספר שנים הוזמנתי למסור הרצאות בקהילה בניו יורק. סיפרו לי, שאחד מאנשי הקהילה הוא אדם עשיר גדול - לא מיליונר אלא מיליארדר - והוא יתרום סכום גדול עבור הישיבה. שמחתי שמחה גדולה, אבל הוצרתי לטרוח טורח עצום כדי להגיע לפגישה עם העשיר. הזמן היחיד, שבו היה יכול לפנות מזמנו כדי

התשובה ברורה ונהירה: "נחש עפר לחמו" - אלו הרחוקים מתורה מקבלים מהקב"ה יחס זהה ליחס שקיבל הנחש. קחו ולכו מעל פניי! אבל אותנו הקב"ה אוהב, הוא חפץ בתפילה שלנו, ורוצה שנתחזק באמונה ובביטחון בו יתברך. מחמת אהבתו של הבורא אלינו הוא חפץ בקשר איתנו, ואיננו משליך אותנו מלפניו ח"ו, אלא גורם לכך שענינינו נשואות אליו כל הזמן.

אין לי שום הסבר אחר לתופעה הזו...

כשיצאו בני ישראל ממצרים, הם התרעמו על שהובילם הקב"ה דרך המדבר, מקום ללא לחם ומים, ולא הובילם דרך מקום ישוב.

ה"אור החיים" הקדוש בפרשת חוקת (במדבר כא, ח) אומר על כך דברים נפלאים:

"...כי ה' חפץ שעניניהם יהיו תלויות לאלוקים יושב בשמים, על מחייתם ועל כל צרכיהם, באין מבטח זולתו... שה' חפץ בזה כדי שיהיה ליבם תמיד

דולר, כמה דברים גדולים וחשובים נוכל לעשות בסכום הזה!" הוא רשם צ'ק, קיפל אותו בקפידה, והושיט לי. הודיתי לו מקרב לב, שוב ושוב. שיבחת את מעשהו, והבהרתי לו איזו זכות עצומה יש לו, ואיזה שכר נפלא יקבל על כך. יצאתי משם, כשאני חושב לעצמי, שחצי מלאכה כבר עשיתי, ואולי עוד מעט אוכל לשוב לישיבה.

רק בחוץ פתחתי את הצ'ק, וראיתי את הסכום הרשום עליו - חמש מאות דולר. שפשפתי את העיניים, אולי יש עוד כמה אפסים, ואני פשוט לא רואה טוב? אבל לא היו אפסים.

המנכ"ל או הסמנכ"ל - או יהא אשר יהא תארו של האישימה אוניברסיטה... - טס לו לשלושה ימים, וקיבל חמישה עשר מיליון דולר. ראש ישיבה או ראש כולל מטלטל בדרכים במשך מספר שבועות, ומה הוא מקבל? אלף דולר ממיליונר אחד, וחמש מאות דולר ממיליארדר...

למה? מה קורה כאן?

שאני נותן לרבי מביא לי ברכה, מדוע לא אוסיף לתת?"

אמר לו האדמו"ר: "אני חושש, שמא ההרגל והידיעה על תמיכה קבועה יערערו אצלי את מידת הביטחון בבוראי. לא אקבל ממך את הכסף, כיון שאני רוצה להישאר דבוק בבורא עולם."

כבר מצאנו מעין זה בבאורו של הרד"ק על שיחתו של יעקב אבינו עם לבן. לבן מציע ליעקב אבינו (בראשית ל, כח), "נִקְבָּה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתְנָה". אך יעקב משיב: "לא תתן לי מאומה, אם תעשה לי הַדָּבָר הַזֶּה..." (שם לא) - אל תקבע לי, בבקשה, שכר. איני רוצה ממך סכום קצוב, אלא כפי שישלח לי הקב"ה בחסדו, בטובת הא-ל עלי.

עלינו לדבוק כל הזמן בבורא העולם, שהוא ורק הוא נותן לנו, ורק הוא יכול לתת לנו. עלינו להרגיש תמיד, "כי אם לידך" - להרגיש את היד שלך יתברך בכל עת ובכל זמן.

חסיד קדוש היה בטבריה, ר' ליזר

באין הפסק קרוב לה', כבן המצפה לשולחן אביו, ערב ובוקר ובכל עת וזמן. ואם היה מביאם דרך ישוב, לא הייתה להם הדבקות בתמידות, כשיהיה מוזמן לפניהם סיפוקם."

כבר אמרו רבותינו במכילתא דרבי ישמעאל (פרשת בשלח), "לא ניתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי המן" - לאדם שחי את חייו כאוכלי המן.

רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל כותב: "שיזכור ולא ישכח לאביו המלך שלית ליה מגרמיה כלום". אין לאדם כלום משל עצמו - בלתי לה' לבדו...

מסופר על האדמו"ר הקדוש רבי יעקב חזקיהו גרינולד זצ"ל, שבא אליו גביר אחד במוצאי שבת ונתן לו סכום כסף גדול. במוצאי שבת הבאה שוב הגיע הגביר ונתן לו תרומה חשובה. במוצאי השבת שלאחר מכן, כאשר בא הגביר בפעם השלישית וביקש לתת את הכסף, אמר לו האדמו"ר: "כבר נתת מספיק. איני חפץ לקבל עוד מידך".

תמה הגביר: "יש לי ממון רב, והכסף

סגולה היא שיזדקק מהר לריבונו של עולם...

ההזדקקות לבורא עולם, והקשר התמידי עם הבורא יתברך, הם הטובה הגדולה ביותר לאדם!

שמו, והיה דורש על הפסוק באיכה (ג, כו): "טוב לגָּבֵר כִּי יִשָּׂא עַל בְּנֵעוּרָיו" - איזה עול? עול אישה וילדים. טוב לו, לאדם, לשאת אישה בגיל צעיר, ויהיה עליו עול הילדים והמשפחה, שכן

שלום בביתך

חיבור בין הבעל לאישה

שלי". הם חיו פה, אבל היו בני העולם הבא. מצויים תמיד במקום גבוה.

בידיעה אנחנו יודעים את הדברים הללו, אך המשימה שלנו היא לזכור את הדברים הללו כל הזמן, ולחיות על פיהם את חיינו.

הכתוב אומר: "הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לְה' וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם" (תהלים קטו, טז). "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (בראשית א, א). כל התכלית של בורא העולם בבריאת שמים וארץ

כל תכלית ביאתנו לעולם הזה היא כדי ליצור חיבור בין העולם הבא לעולם הזה.

אדם צריך שכל מחשבתו תהיה נתונה לעולם הבא, גם כאשר הוא מתעסק בענייני העולם הזה.

היהודים הפשוטים והתמימים בדורות הקודמים חיו כך את כל חייהם. כל דבר שנתנו להם היו אומרים: "אני לא רוצה בשביל העולם הזה, אני רוצה בשביל העולם הבא

לעבודת הבורא יתברך ולשרתו בעבודת ה', הוא זוכה ומעלה את כל העולם כולו. הוא מתעלה, והעולם מתעלה עימו.

על כך כותב ה"מסילת ישרים": "כי הנה עילוי גדול הוא לבריות כולם בהיותם משמשי האדם השלם המקודש בקדושתו יתברך" - כל העולם כולו נועד על מנת לשמש את האדם השלם המקודש בקדושת ה'.

לא נברא העולם אלא לתכלית זו - כדי לספק לאדם את כל הצרכים שהוא זקוק להם לצורך עבודת הבורא.

התענוג הגדול ביותר שיכול להיות לנו בחיינו, הוא להביא לידי אחדות החומר והרוח. בארץ עצמה עלינו לאחד את החומריות ואת הרוחניות, וכל פעולה מפעולותינו תבטא את השלמות הזו.

"לְהַ' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהָ" (תהלים כד, א) - הצלחתו של האדם נמדדת ביכולת שלו להעלות גם את הארץ לה'!

אדם שנהנה מן העולם הזה מברך

היא כדי שהאדם יחבר את שניהם. אם הצליח לחבר - הצליח בחייו.

כמובן, שחיבור זה אין משמעותו להפוך את השמים לארץ... אלא את הארץ לשמים - לקחת את כל עניני הארץ, ולהפוך אותם לשמימיים.

שמים וארץ הם שתי רשויות נפרדות, כדי לחבר ביניהם צריך אסקופה, כלומר סף. האסקופה עצמה משמשת כשתי רשויות (שבת ט ע"א) - בזמן שהפתח פתוח היא חלק מן הבית, ובזמן שהפתח נעול נחשבת היא כחלק מן החוץ. סף כזה צריך להיות בין העולם הזה לעולם הבא.

ה"מסילת ישרים" (פרק א) כותב, שהעולם נברא לשימוש האדם. אם האדם נמשך אחרי העולם, הוא מתרחק מבוראו, וכשהוא מתקלקל - הוא מקלקל את כל העולם כלו עימו.

יוצא, שהימשכות אחרי העולם מקלקלת את כל העולם כלו.

מאידך גיסא - אם שולט האדם בעצמו, ונדבק בבוראו, ומשתמש בעולם רק כדי להיות לו לסיוע

עולם באמצעות האוכל הגשמי.

איש ואישה, גם הם בבחינת שמים וארץ. האיש הוא בבחינת שמים, והאישה היא בבחינת ארץ. זהו "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ".

העולם הזה נברא בה', והעולם הבא בי' - באשה יש ה', ובאיש יש י'. התמזוגות העולמות נעשית על ידי שניהם.

על תפקיד כל אחד מהם אומרת הגמרא: "הא במילי דשמיא והא במילי דעלמא" (בבא מציעא נט ע"א) - במילי דעלמא שמע בקולה, תן לה לנהל את כל עניני הבית, ואל תכניס את עצמך ותפריע לה.

חבל לאיש להתערב. בדיוק עבור צורך זה נבראה האישה. היא זו שתפקידה להפוך את הארץ לשמים. היא זו שמחברת ביניהם.

אישה טובה אומרת לבעלה: תשב ותלמד, אל תתעסק בזה. אני אלך

עליו, ובכח הברכה באפשרותו להשתמש גם במה שלא שייך לו.

ללא ברכה, אין שום הצדקה להשתמש בעולם הזה ולקחת ממנו. נתאר לעצמנו אדם שרואה מזון מונח על שולחן, ובלי לברר למי הוא שייך, או לשלם עליו, הוא לוקח ואוכל אותו. שואלים אותו: מה פתאום אכלת? באיזו רשות נגעת בזה? אין לו תשובה. הוא לא יודע כלום - היה מונח כאן משהו, והוא לקח. אין ספק שאינו אלא גולן.

"לה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהָ" - אין הצדקה להשתמש בעולם הזה. אך כשאדם מברך, הוא מצהיר שהוא יודע שלה' הארץ ומלואה. האוכל שלפניו שייך לה', והוא מודה לו שנתן אותו.

אמירת הברכה היא הכרזה על קדושת ה' שבבריאה. היא משיגה את תכלית הבריאה של המזון, וכך משיג האדם את תכלית חייו בעולם הזה - הוא מצליח לחבר בין העניינים הגשמיים והארוציים שבעולם הזה, לבין החיים הרוחניים, ומחזק את האמונה בבורא

לבנוק, אני אלך להביא, אל תדאג.

חלק נכבד מניהול חיי היומיום של הבית נופל בחלקה של האישה. היא זו שיוצרת את התנאים המסייעים לבעלה להגשים את ייעודם המשותף. הקב"ה נתן לה כלים על מנת שתוכל לשאת בעול הזה - אישה מבחנת, יש לה בינה יתרה, היא מתבוננת.

כך נוצר האיחוד השלם בין השמים והארץ. בין רוח החומרית המקדשת את האדם, ומביאה אותו לידי התעלות רוחנית.

אדם פותח את המקרר, וברוך ה' יש לו אוכל. האישה קונה, מבשלת ואופה עבורו, אבל השאלה היא האם הוא יעלה עימו את החומר, או שיוריד את הרוחניות שלו וישפילה עד עפר.

הנישואין המשלימים הללו התממשו בנישואיהם של אברהם ושרה. בנישואין הללו שרתה השכינה. הם זכו להיקבר בחברון, בפתח גן עדן, בשל הצלחתם לחבר את השמים ואת הארץ, על ידי שהעלו את הארץ לשמים.

על כך אמר הכתוב: "לא טוב היות האדם לְבָדוֹ" (בראשית ב, יח). ביאר הספורנו פרוש נפלא: "לא ישיג טוב תכלית המכון בדמותו ובצלמו, אם יצטרך להתעסק הוא בעצמו בצרכי חייו".

לא ישיג הטוב - אתה לא תשיג הטוב, אם תצטרך בעצמך להשיג את כל עניני העולם הזה.

האדם חושב: שטויות, אני אבשל בעצמי. לא צריך את האישה שתבשל... גם בכביסה אני אסתדר לבד...

אך לא ישיג טוב תכלית המכון בדמותו ובצלמו, אם יצטרך הוא להתעסק בעצמו בצרכי חייו.

אדם צריך עזר כנגדו, שתהיה שווה לו בידיעת צרכיו. רק אישה מכירה ויודעת בדיוק מה האדם צריך.

איש ואישה משלימים ביחד את התכלית, שכל אחד מהם אינו מסוגל להשלים בכוחות עצמו.

שלם ומחובר לקדושה.

אבל אם הבעל מעיר לה כל הזמן על עניינים גשמיים, היא אומרת: "הוא גשמי... הוא עסוק כל הזמן בעניינים גשמיים... הוא צריך רק גשמיות..." ואז היא מורידה את האדם.

ההתנהגות שלה אינה נקמה, אלא תוצאה טבעית. אישה נבראה להיות "עזר כנגדו" - באותה דרגה של האדם. היא אינה מכבדת אדם גשמי. היא מכבדת אדם אציל, שיש לו שליטה עצמית על יצריו, והוא עומד עמידה איתנה בכל דבר ודבר.

צריך להיזהר מטעויות בעניין הזה, משום שטעויות עולות ביוקר... והתיקונים תמיד יותר קשים... אחרי שאדם הדגים את עצמו בצורה גשמית, הוא נחשב בעיני אשתו כגשמי, ועליו לעבוד קשה להתעלות במעלות גבוהות, כדי שיראה לפניו כאיש הדבוק לשכינה ולקדושה. כשתראה את בעלה מקפיד שלא לאבד תפילה ולשמור כל רגע של תורה, היא תיתן לו כל הזמן ללמוד, ותשרת אותו נאמנה.

שרה אמנו היא זו שקנתה במעשיה את שדה המכפלה - "זְמָמָה שָׂדֵה וַתִּקְחָהּ" (משלי לא, טז). הקניה שלה לא התבצעה בכסף, כי אם בדרך חייה, בכל פעולה ובכל כוונה טהורה שעשתה.

רק אישה מסוגלת להגיע לגדלות הזו, כיון שרק היא קובעת באיזו רמה יתקיימו חיי השיגרה של משק הבית. האיש צריך להיזהר רק לא להפריע לה... והלוואי שנזכה לא להפריע לנשותינו...

הרבה פעמים אנשים אומרים: "מה יש, ראיתי שטיח יפה, קניתי אותו"... "מה, אני צריך לדבר איתה דברים גשמיים כאלו? זה לא נראה לי מתאים..."

הלוואי שנהיה מחוברים כל כך לקדושה, עד שלא נפריע לאישה, וניתן לה לבדה להיות שקועה במחשבה איך למלא את תפקידה, ולספק לבעלה את כל צרכיו.

אישה תשרת את בעלה בעבודת הקודש שלו, כאשר היא תראה אותו

וכל מה שיש בגבולו סביב, ומה שיש בעולם הזה, כלו לה'. "מְלֶאָה הָאָרֶץ קִנְיָנָה" (תהלים קד, כד).

כמובן, מוכרח להיות לכך גם ביטוי מעשי -

רב מסוים היה דורש בקביעות, מדי יום ביומו, בבית כנסת גדול ברחביה. בקרבת מקום לבית הכנסת הזה היה בית כנסת נוסף, קטן וזנוח, שבקושי מניין היה בו.

יום אחד, כשעבר לידו הרב, קרא לו הגבאי: "יהודי, יהודי, היכנס ותשלים מניין".

השיעור היה צריך להתחיל בכל רגע, והוא עצמו כבר היה אחרי תפילת מנחה. הוא התנצל שאינו יכול למלא את הבקשה.

הגבאי שמע את התשובה ורטן: "אולי תעשה פעם משהו בלי כסף? הכל אצלך כסף וכסף..."

אדם שנמצא במצב מסוים, משוכנע שגם הזולת כך. אותו גבאי הרוויח כסף טוב על עבודתו. עם כל היותו של בית הכנסת קטן, הייתה שם עבודה -

אומנם, כמובן, הבעל צריך להושיט יד ולעזור לאישה מדי פעם - "לא תִרְדָּה בוּ בְּפִרְךָ" (ויקרא כה, מג). אי אפשר להטיל עליה תיקונים בבית - "וּלְבָנִים אֲמָרִים לָנוּ עֲשׂוּ" ... (שמות ה, טז) אבל כשהחיים מנוהלים באופן תקין, היא עצמה לא תיתן לו לבזבז את זמנו על דברים כאלו. היא תאמר: 'עזוב, תשאיר לי משהו, לך להתפלל'...

בחיי תורה אמיתיים אין הפרדה בין חיי החומר לחיי הרוח. כל הדברים מובילים לתכלית אחת - לרומם את מעשיו ואת רגשותיו, ולתת להם ביטוי רוחני.

לכאורה נראה שאדם חי בשני מישורים: יש לו את חייו הרוחניים, ויש את עניני הגשמיות. אך באמת אין לאבד את הקשר והמטרה, שהם לאחד את הכל לה' אחד ושמו אחד, ולא לשכוח גם בהנאות החולפות את החלק הנצחי.

בני ישראל מעידים בכל יום שלה' הארץ ומלואה. כל העץ אשר בשדה,

למה אותו גוי חושב כך? משום שהוא אינו מאמין שיש מציאות כזו, שיהודי יעבור, יראה ארנק מלא בכסף ולא יקח אותו בשבת. בעולם שלו אין מציאות כזו, וכשאדם חי במציאות מסוימת, ברור לו שגם הזולת וודאי באותה מציאות.

הגורם שעלול להפריע ביותר בחיבור הזה, הן הנגיעות האישיות.

אדם הנגוע בדבר, כל ראייתו מטושטשת, ובמקום לתת לחיי הרוח והעולם הבא להוביל אותו, ולהפוך ארץ לשמים, הוא הופך את השמים לארץ...

היו שני חברים יראי שמים שהחליטו לקנות ביחד כרטיסי הגרלה. שניהם סיכמו ביניהם, שכל אחד מהם, אם ירוויח בכרטיס שלו, יחלק בין שניהם את הכסף.

והנה, אחד משניהם מברר את המספר הזוכה, ומגלה שזוה המספר שלו. הוא מזדרז להתקשר אל החבר.

תקרא לי רגע את המספר של הכרטיס

לדאוג שיהיו מניינים, ושבת הכנסת יתפקד. התושבים באזור היו עשירים ומסוגלים לפרנסו. לא היה לו צל של ספק, שבדיוק כמו שהוא מקבל כסף, כך הרב מקבל כסף על דרשותיו...

כשאמר לו הרב, שמעולם לא קיבל שכר על השיעורים שלו, וכבר כשלושים שנה הוא נותן אותם בקביעות יום יום - הוא התקשה להאמין. בתוך המציאות הזו הוא לא יכול לקלוט שיש בעולם מציאות אחרת - מציאות שבה החיבור בין השמים והארץ כה חזק, עד שישנם אנשים שמסוגלים לקום וללכת יום אחר יום במשך עשרות שנים, ולטרוח במסירת שיעור בהתנדבות מוחלטת, כשהם מונעים אך ורק מרצון טהור להגדיל תורה ולהאדירה.

חז"ל (עבודה זרה ע"א) אומרים, שאחד מן השרים הגויים אמר פעם, ששטויות והבלים לומר שהיהודים שומרי שבת. אילו היו שומרי שבת, "כמה כיסי היו משתכחי" - כמה ארנקים היו זרוקים ברחובות. אלא מה? הם לא שומרים שבת.

שלך...

"בלי ספק".

החבר מקריא, והלה מבשר לו בהתרגשות גדולה על הזכייה שלהם, בשינוי פרט מהותי אחד: שמע, הרגע בררתי את תוצאות ההגרלה. אתה הזוכה!...

"הדברים שאתה אומר מעניינים מאוד" - אמר החבר באיטיות - "אז הריני להודיע לך ש... אני הרווחתי, ואתה את משפטך חרצת"...

החבר מגיב כמו שמגיב אדם שנודע לו שזכה בפיס... ומאחר שהוא לא מזכיר בשום צורה את הסיכום שהיה ביניהם, החבר מוצא לנכון להוסיף: "אתה זוכר שסיכמנו שמגיע לי חצי מהסכום. מתוך אחד עשר מיליון, חמישה וחצי שייכים לי".

"אה... זה אתה?... אז מה עם הכסף שלי? הרי ברור שכל מה שאמרתי קודם הוא סתם... מילה זו מילה. שנינו קנינו על דעת כן. לא הייתה כאן אמירה בעלמא"...

למרבה הפתעתו חברו עונה לו: "חמישה מיליון וחצי? לא צריך להגזים. אתן לך משהו וזהו"..."
 "מה פרוש משהו? הרי דיברנו וסיכמנו מראש!"

מה קרה? בין רגע? - עניין של אינטרסים... ברגע שאדם נוגע בדבר הוא מתהפך - עקרונותיו משתנים, הבטחותיו נעלמות, והוא עצמו נעשה לאיש אחר.

אשרי אדם המסוגל לחבר בין השמים והארץ באופן הנכון, ונותן לרוחניות להוביל גם את חיי המעשה!

"אבל לא עשינו קניין, לא רשמנו את זה בשום מקום. תשאל כל רב, והוא יאמר לך שאני לא חייב בכלום. אני מוכן לשלם לך דמי כיס"...

"הוא יהיה האדם השלם אשר יזכה לידבק בבוראו, ויצא מן הפרוזדור הזה, ויכנס בטרקלין לאור באור החיים" (מסילת ישרים פרק א).

"דמי כיס? אתה בטוח?"

המרכז העולמי לתודעה יהודית
מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

לאור הביקוש הגדול המבצע ממשיך...

כל הסט * במחיר
350 ש"ח

המלאי מוגבל
 נותרו סטים בודדים
 כל הקודם זוכה

* 10 כרכים

המבצע
ימשך עד
ט"ו בשבט
 או
עד גמר המלאי
 (המוקדם)
 (מביניהם)

לפרטים והזמנות:
0548-527791
 או 02-5000455

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה,

להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זורה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.